

РЕШЕНИЕ

№ 120

гр. Варна, 31.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на четвърти март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Тони Кръстев

при участието на секретаря Мая Т. Иванова
като разгледа докладваното от Тони Кръстев Търговско дело №
20213100900341 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е първоинстанционно, по реда на глава XXXII от ГПК.

Предмет на делото са субективно и обективно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 226, ал.1 от КЗ (отм.), вр. чл. 45 и чл. 52 от ЗЗД, чл. 86 ЗЗД, предявени от АН. Д. Х., ЕГН *****, адрес: гр. Варна, ул. „***“ 10, ет.3, ап.7 и КР. М. Х., ЕГН *****, от гр. София, ул. „***“ № 49, ет.4, ат.2, срещу "ЗД "Бул Инс" АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес управление: гр.София, район „Лозенец“, бул. "Джеймс Баучер" № 87, с правно основание чл. 226, ал. 1 от КЗ (отм.) и чл. 86 от ЗЗД за осъждане на ответното дружество да заплати на: - АН. Д. Х., ЕГН *****, сума в размер на 150000 лева, представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди – болки и страдания, вследствие смъртта на сина й М. М. Х., настъпила при ПТП от 18.10.2015 година, виновно причинено от водача СТ. Д. Д., ЕГН *****, на лек автомобил „Ауди А3“ с рег. № * **** **, както и сумата от 45 708,33 лева, представляваща законната лихва върху главницата от 08.10.2017 година, до датата на исковата молба, ведно с присъждане на законната лихва от датата на исковата молба до датата на окончателното изплащане на сумата; - КР. М. Х. сума в размер на 20000 лева, представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди – болки и страдания, вследствие смъртта на брат й М. М. Х., настъпила при описаното по-горе ПТП от 18.10.2015 г., както и сумата от 6094,44 лева представляваща законната лихва върху главницата от 08.10.2017 година до датата на исковата молба, ведно с присъждане на законната лихва от датата на исковата молба до датата на окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че на 18.10.2015 г. в гр. Варна около 05

часа сутринта, по бул. „Цар Освободител“ преди пресечката с ул. „Неофит Рилски“, водачът СТ. Д. Д. е предизвикал пътнотранспортно произшествие при управляване на моторно превозно средство л.а. „Ауди А3“ с рег. № * **** **, нарушил правилата за движение – чл. 21, ал.1 от ЗДП, и в резултат на това по непредпазливост причинил смъртта на М. М. Х.. Деянието било извършено в пияно състояние и деецът е избягал от местопроизшествието. С присъда № 2/19.01.2017 г., влязла в сила на 04.02.2017 г., СТ. Д. Д. бил признат за виновен за извършено престъпление по чл. 343, ал. 3, пр.1 и пр. 6 буква „Б“ пр.1, вр. с ал.1 буква „В“, вр. с чл. 342, ал.1 от НК.

Към датата на извършване на деликта отговорността на водача СТ. Д. Д. била предмет на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите съгласно полица № 47625859/40840, издадена от ответника „ЗД „Бул Инс““ АД.

Сочи се, че М. М. Х. е син на първия ищец и брат на втория ищец.

Смъртта на първородния си син А.Х. е изживяла като силен шок. Това било не само неочаквано, но и напълно необяснимо за нея. Към днешна дата ищцата продължавала да тъгува и да не може да се примири със загубата му. Не можела да приеме, че някой, така нелепо е отнел живота на скъп и любим за нея човек. След смъртта на бащата на М. М. /М. Х., починал на 08.01.2007 година/ привързаността между двамата станала още по-силна, подкрепяли се взаимно, между тях съществувала силна и трайна емоционална връзка на обич. Тази внезапна загуба се отразила изключително негативно на психиката ѝ, като оставила у нея чувство на празнота и безпомощност и носела изключителна мъка за нея и до днес. М. Х. е бил не само нейния първороден син, но и довереник, с когото споделяла значимите за нея събития и преживявания през годините. Човекът, който виждал в лицето на своята майка опора и верен съветник. Настъпилият летален изход в посоченото ПТП бил кошмарно изживяване и за втория ищец – сестра на починалия. Същата работела в гр.София, но независимо, че на са живели в едно домакинство с М. Х., изпитвала любов и уважение към него. Отношенията им с починалия били изключително близки, двамата били много привързани един към друг. Скръбта на К.Х. ѝ причинила неимоверни страдания. Ищцата много трудно преживявала загубата на единствения си брат. Преди трагичния инцидент ищцата почти всекидневно общувала с него. Връзката между сестра и брат била изключително силна и внезапната смърт на последния се отразила изключително негативно на психиката на ищцата. Същата претърпяла и търпи и към момента негативни преживявания, психически дискомфорт, страдания и мъка от загубата на толкова близък за нея човек, като все още страда от загубата на своя нелепо загинал брат.

М. М. нямал собствено семейство, не бил женен, нямал деца, поради което семейната връзка с майка му и сестра му не била прекъсвана, въпреки навършването на пълнолетието. Не била прекъсната връзката на обич и взаимопомощ независимо от възрастта му към момента на причиняване на

смъртта.

Молят за уважаване на исквете.

В срока по чл. 367, ал. 1 от ГПК ответникът „ЗД „Бул инс““ АД е депозирал писмен отговор, с който оспорва предявения иск за обезщетение за неимуществени вреди от ищцата АН. Д. Х. само по размер. Оспорва иска на КР. М. Х. както по основание, така и по размер.

Не оспорва наличието на валидно застрахователно правоотношение по отношение на лекия автомобил „Ауди А3“, рег. № * **** ** към дата на настъпване на процесното ПТП – 18.10.2015г., настъпването на ПТП и участниците в него.

Прави възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на починалия М. М. Х., с твърдение, че същият е предприел пресичане на пътното платно на необозначено място, в района на кръстовище, като не е съобразил поведението си с приближаващия го автомобил, като по този начин сам не се е погрижил за собствената си безопасност и е създал предпоставка за настъпване на процесното ПТП.

Счита, че претенцията на АН. Д. Х. за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 150 000 лева е завишена и противоречаща на разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, не отговаря на принципа за справедливост и икономическата конюнктура в страната към датата на ПТП – 18.10.2015 г. Намира за справедливо обезщетение сумата 120 000 - 140 000 лева, намалена с процента на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на загиналия пешеходец.

Счита, че не са налице предвидените в задължителната съдебна практика предпоставки за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди на ищцата К.Х., която е сестра на починалия М. М. Х..

Излага подробна аргументация с позоваване на съдебна практика. Претендира сторените по делото разноски.

В допълнителната искова молба се оспорва възражението за съпричиняване на вредоносен резултат. Поддържа се, че пострадалият М. Х. не се е придвижвал в нарушение на разпоредбите ЗДвП и че е предприел пресичане като е съобразил поведението си с изискванията на ЗДвП, респ. поведението му не е било противоправно. Поддържа, че причините за процесното ПТП са единствено поведението на водача, в частност употребата на алкохол от негова страна, движението с превишена скорост и липсата на своевременна реакция.

В срока по чл. 373 ГПК, ответникът не е подал допълнителен отговор.

С определение от 29.11.2012 г. като трето лице помагач на страната на ответника е конституиран водачът причинил процесното ПТП СТ. Д. Д..

Третото лице помагач чрез процесуален представител е подало писмено становище в което прави възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на починалия, тъй като същият предприел

пресичане на пътното платно на необозначено място, през тъмната част на денонощието, не съобразил поведението си с приближаващия автомобил и създал предпоставки за настъпване на процесното ПТП. Поддържа, че с това си противоправно поведение пострадалият е нарушил правилата за движение и това поведение е в пряка и непосредствена причинна връзка с вредоносния резултат, поради което следва да бъде отчетено при разпределение на тежестта в размера на дължимото обезщетение.

Прави възражение за съпричиняване от страна на ищцата А.Х. изразяващо се в това, че последната не е осъществявала контрол върху лечението на починалия предвид психичното му заболяване и е допуснала той да не получава лекарства. Излага, че починалият е бил диагностициран с органично разстройство на личността, бил е многократно хоспитализиран, като след дехоспитализация е следвало да провежда системно лечение с предписани лекарства, за да не се влошава състоянието му. Ищцата следвало да осъществява контрол върху това, дали редовно се приемат от него лекарствата и дали редовно се посещават лекари. В случай, че лицето отказвало доброволно да приема предписаните му лекарства, следвало да предприеме действия като инициира принудителното му лечение съгласно Закона за здравето. Като не била сторила това ищцата допуснала той да изпадне в състояние, при което да бъде в опасен за себе си.

В съдебно заседание ищите, чрез процесуален представител, поддържат основателност и доказаност на исковете в предявените размери като сочат, че претендираните обезщетения за неимуществени вреди се явяват адекватни на претърпените болки и страдания. Моли за уважаване на исковете и присъждане на разноски.

Ответното дружество и третото лице помагач поддържат неоснователност на исковете.

Съдът като обсъди събраните по делото доказателства и доводите на страните намира за установено от фактическа страна следното:

Безспорни по делото са следните факти и обстоятелства: настъпване на пътнотранспортно произшествие (ПТП) на 18.10.2015 г. в гр. Варна около 05 часа сутринта по бул. „Цар Освободител“ преди пресечката с ул. „Неофит Рилски“ между лек автомобил „Ауди А3“ с рег. № * **** **, управляван от СТ. Д. Д., и М. М. Х. като пешеходец, в резултат на което последният е загинал; фактът, че срещу водача на гореописания автомобил е било образувано НОХД № 1489/2016 г. по описа на ОС – Варна, по което с присъда № 2/19.01.2017 г. подсъдимият СТ. Д. Д. е бил признат за виновен в това, че на 18.10.2015 г. в гр. Варна, при управляване на моторно превозно средство л.а. „Ауди А3“ с рег. № * **** **, нарушил правилата за движение – чл. 21, ал.1 от ЗДП: „При избиране скоростта на движение на водача на пътно превозно средство е забранено да превишава следните стойности на скоростта в км/ч – 50 км/ч в населено място за пътно превозно средство от категория „В“ и в резултат на това по непредпазливост причинил смъртта на М. М. Х.,

като деянието е извършено в пияно състояние и деецът е избягал от местопроизшествието – престъпление по чл.343, ал.3, пр.1 и пр.6 буква „Б" пр.1, вр. с ал.1 буква „В", вр. с чл.342 ал.1 от НК; ищцата АН. Д. Х. – майка на загиналия пешеходец, е претърпяла неимуществени вреди в резултат от извършения от СТ. Д. Д. деликт.

Не е спорно, че ищцата К.Х. е сестра на загиналия пешеходец.

Не е спорно наличието към момента на процесното ПТП на договор за застраховка „гражданска отговорност“ на водача на лек автомобил „Ауди А3" с рег. № * **** ** съгласно застрахователна полица № BG/02/115002151486, със срок на действие от 20.08.2015 г. до 19.08.2016 г., издадена от ответното застрахователно дружество „Бул Инс" АД.

В приетото по делото заключение на назначената САТЕ, оспорено от ищите по т. 4, прието от съда като обективно, компетентно и изчерпателно, се установява, че процесното ПТП е настъпило в гр.Варна по бул."Цар Освободител" през тъмната част на денонощието, около 4.40 ч. при суха пътна настилка, като лекият автомобил „Ауди А3" с рег.№ * **** ** приближавайки пресечката с ул. "Неофит Рилски" и движейки се в средната лента за движение със скорост значително надвишаваща разрешената за населено място е блъснал пресичащия пътното платно М. М. Х., в резултат на което пешеходецът е загинал на място.

Водачът на лекия автомобил се е движел със скорост от 94 км/час при разрешена за населено място до 50 км/час. При тази скорост на движение на процесния автомобил и спокойно придвижване на пешеходеца, разстоянието на процесния автомобил до мястото на удара в момента на възникване на опасността е било 92 м. Опасната зона на спиране на процесния автомобил при скорост 94 км/ч е 80,82 м., следователно, водачът е имал обективна възможност да спре, респективно ударът е бил предотвратим. При бързо придвижване или тичане от пешеходеца възможност за водача да спре не е била налична, но не са налице пречки за намаляване на скоростта и предприемане на спасителна маневра. При движение на процесния автомобил със скорост от 50 км/ч и по-ниска според разрешената за населено място без оглед на скоростта на движение на пешеходеца водачът е имал обективна възможност да спре или да предприеме спасителна маневра, респективно ударът е бил предотвратим.

От приложения към ДП № 533/2015 г. по описа на сектор „ПП“ при ОД на МВР – Варна протокол за оглед на местопроизшествие (л. 12 от ДП), е видно, че процесното ПТП е настъпило на пътното платно на бул. „Цар Освободител“ с три ленти за движение в посока центъра, като булевардът е с две платна, разделени с разделителна ивица с ширина 2,90 м, на която има разположен железен парапет с височина 1,00 м. Видно от приложения към ДП албум, ПТП е настъпило в непосредствена близост до мястото, където започва разделителната ивица с парапет. На около 35.00 м. преди мястото на ПТП се намира кръстовището с ул. „Струга“ с пешеходна пътека и

светофарна уредба (сн. 1-4, л. 25-26 от ДП).

Видно от материалите, приложени по ДП № 533/2015 г., от 1984 г. пострадалият при процесното ПТП М. М. Х. е бил диагностициран с психични отклонения още през 1984 г. Многократно е постъпвал на лечение в психиатрични клиники в т.ч. и след опити за самоубийство. В епикризите издадени в периода 1984-1996 г. се описват конфликти и параноидна нагласа спрямо родителите. От приложен амбулаторен лист от 02.10.2015 г. за извършен първичен амбулаторен преглед от психиатър се установява склонност на пострадалия към агресия и параноидна готовност към близкото обкръжение.

С цел установяване вида и интензитета на претърпените от ишците болки и страдания в резултат от претърпяното ПТП са допуснати гласни доказателствени средства.

От показанията на свидетеля К. П. П., братовчед на К.Х. и племенник на А.Х., чиито показания съдът цени при условията на чл. 172 от ГПК, се установява, че загиналият при процесното ПТП М. Х. е бил в изключително близки отношения с майка си и със сестра си. Събитието било ужасно за ишците и те го преживели много тежко. Приживе М. поддържал чести и редовни контакти с майка си и със сестра си, обичал да се грижи за тях, да им прави подаръци. След смъртта на баща му през 2007 г. М. останал опора на майка си. А. разчитала на него, ходел да ѝ помага, правел дребни ремонти. Ако не всеки ден, то през ден ходел да я навещава. Подкрепата била изключително голяма и то не само на майка му, но и на сестра му. И двете приели тежко смъртта на М.. На А. смъртта на М. се отразила опустошително, тя изгубила всякаква опора, останала сама, тъй като дъщеря ѝ вече живеела и работела в София. Взаимоотношенията между М. и сестра му К. свидетелят описва като близки още от детството. Той я подкрепял, посещавал я в София, носел ѝ подаръци или нещо приготвено от майка им. Всеки път, когато тя идвала във Варна, се виждали да се наприказват. Помагал ѝ с каквото може, имали изключително близки семейни взаимоотношения. Основно помощта била по-скоро да са близко, да са заедно и да си говорят, да си споделят. К. била съсипана от смъртта на брат си и не могла да се съвземе за доста дълъг период от време. Преди катастрофата пострадалият и ишците не са живеели заедно. М. е имал психично заболяване, приемал е медикаменти. Проявявал вербална агресия към майка си в моментите, в които са му липсвали медикаменти. Такива караници били моментни събития и близките на загиналия били подготвени. Според свидетеля психичното заболяване на М. не се е отразило на отношението на А. и К. към него. Те си оказвали голяма подкрепа един към друг и подхождали с разбиране за състоянието му. Той осъзнавал, че има проблем. Случвало се да се извинява за неща, които е правил, когато е бил в такъв период, но това били инцидентни моменти. През останалото време М. бил изключително добронамерен и хрисим. Използвали всеки възможен случай да се видят, обсъждали и си споделяли. Определено прекарвали времето си приятно заедно и се търсели един друг, за да си

споделят. Винаги били много близки. При всяко връщане на К. от София, през седмица или две, се виждали с М.. Ако периодът станел твърде голям, той ходел при нея да се видят, да си говорят. От две години преди инцидента М. имал приятелка.

От показанията на свидетеля Х. М. М. без родство със страните, които съдът изцяло кредитира, се установява, че М. като цяло бил добър, начетен. Имал по-развито чувство за справедливост и защитава родителите си, правел всичко за тях. Към близките си специално бил такъв, защитава ги и ако някой казал нещо срещу тях, веднага се намесвал, скачал на бой, защитава ги на 100%. Отношенията между А. и М. били съвсем нормални, като между майка и син. Свидетелят знаел за психичното заболяване на М. и че трябвало да приема медикаменти, но не му било известно да е бил агресивен към майка си и дори не можел да си го представи. Майка му била трудно подвижна и той ѝ носел храна, чакал я след работа да ѝ помогне като се прибира. А. разчитала всякак на него, в т.ч. финансово. След смъртта му А. била много зле, била се затворила в апартамента, била съкрушена. Свидетелят описва отношенията между М. и К. като много добри. Когато М. починал, К. била много нещастна, чувствала се много зле. Преди да замине да живее в София К. и М. били много близки. М. много често ходел при сестра си и ѝ правел подаръци. Останали близки до последно. След като се преместила в София имало постоянни жестове от негова страна към нея. Свидетелят е чувал, че М. е ходил в София да помага за преместване на багажи и пр.

При така установените по делото факти съдът достигна до следните правни изводи:

Процесните застрахователни правоотношения се уреждат от отменения Кодекс за застраховането (Обн., ДВ, бр. 103 от 23.12.2005 г., в сила до 31.12.2015 г.). Отговорността на застрахователя по прекия иск с правно основание чл. 226, ал.1 от КЗ (отм.) е функционално обусловена от отговорността на застрахования по задължителната застраховка „гражданска отговорност“ водач на моторно превозно средство. Отговорността на водача е за непозволено увреждане и фактическият ѝ състав включва действие или бездействие, което е противоправно, извършено е виновно и в резултат от което са настъпили вреди. Съгласно чл. 45, ал. 2 от ЗЗД вината се предполага до доказване на противното.

Пасивната материалноправна легитимация на ответника по иска се обуславя от наличието към момента на процесното ПТП на договор за застраховка „гражданска отговорност“ на водача на лек автомобил „Ауди А3“ с рег. № * **** ** със Застрахователно дружество „Бул Инс“ АД. На основание застрахователния договор възниква задължение на застрахователя за обезщетяване на претърпените от ищците вреди от деликта, причинен от застрахования водач, в случай че същите бъдат доказани.

Противоправността на деянието и вината на дееца СТ. Д. Д. са установени с влязла в сила присъда на наказателния съд. Съгласно

разпоредбата на чл. 300 от ГПК в настоящото производство е изключена преценката на доказателства относно елементите от фактическия състав на престъплението, за което е наложено наказание на виновния водач, и същите следва да се приемат за установени по висиящия спор относно гражданските последици от деянието – извършването на деянието, неговата противоправност и виновността на водача.

Третото лице помагач е направило **възражение за погасяване по давност на всички предявени иски**. Съгласно чл. 110 и чл. 111, б. „б“ от ЗЗД, давностният срок за главниците е петгодишен, а за лихвите – тригодишен.

Деликтът е извършен на 18.10.2015 г., поради което исковете за главница се погасяват на 18.10.2020 г. Следователно към датата на подаване на исковата молба 08.10.2020 г. петгодишната погасителна давност не е била изтекла и възражението в тази му част е неоснователно.

Съгласно КЗ (отм.), застрахователят дължи законната лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение от датата на деликта. По отношение на обезщетението за забава важи кратката тригодишна давност, поради което всички лихви с падеж, настъпил до 08.10.2017 г. са погасени по давност. Ищците претендират законна лихва за забава върху обезщетението за неимуществени вреди от датата 08.10.2017 г., поради което възражението за давност е неоснователно и в тази му част.

Съобразно разрешението, дадено в тълкувателно решение № 1/2016г. от 21.06.2018г. на ОСНГТК на ВКС, задължително за съдилищата, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.05.1961г. /деца, съпруг и родители/ и Постановление № 5 от 24.11.1969г. /отглеждано, но неосиновено дете, отглеждания го и на лицето, което съжителства на съпружески начала с починалия/ на Пленума на ВС, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени.

Ищцата АН. Д. Х. е майка на загиналия при катастрофата и попада в кръга на лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.05.1961г. на Пленума на ВС. От събраните по делото гласни доказателствени средства, съдът приема за установено, че същата е претърпяла и търпи неимуществени вреди, изразяващи се в дълбоки душевни болки, страдания и силно негативни емоционални преживявания, вследствие на смъртта на сина си М. М. Х.. Показанията и на двамата разпитани по делото свидетели са непротиворечиви, последователни и ясни в този смисъл. Този извод не се променя от установените по делото данни за наличие на психично заболяване на М. Х. още от 1984 г. Поведението на сина към родителите и в частност към майката, в т.ч. проявите на агресия, сами по себе си не установяват липса на любов и съпричастност на майката към сина. Показанията на свидетелите са

категорични, че двамата са общували интензивно, помагали са си взаимно и са имали нужда един от друг. М. Х. е съзнавал, че има психически проблеми, а майка му е подхождала с разбиране и грижа за състоянието му.

Съобразно критерия за справедливост установен в чл. 52 от ЗЗД и съгласно задължителните за съдилищата постановления, дадени с ППВС № 4/1968 г., при определяне на обезщетението за неимуществени вреди, следва да се имат предвид обективно съществуващите обстоятелства във всеки конкретен случай. При определяне на справедливо обезщетение за неимуществени вреди при причиняване на смърт, от значение са възрастта на увредения, общественото му положение, действителните отношения между пострадалия и претендиращия обезщетението, обстоятелствата, при които е настъпил вредоносния резултат, както и други конкретни обективно съществуващи обстоятелства, специфични за всяко дело. В създадената по реда на чл. 290 ГПК практика на ВКС се приема, че за справедливото възмездяване на настъпилите в резултат на произшествието вреди, е необходима задълбочена преценка на общите критерии и на специфичните за всеки отделен спор правнорелевантни факти, вкл. и общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитие на самото общество, при отчитане на конкретните икономически условия в страната, а като ориентир за последните, следва да се съобразят и нивата на застрахователно покритие към момента на увреждането.

В момента на извършване на деликта починалият М. Х. е бил на 51 години, т.е. в активна трудоспособна възраст. Помагал е на майка си – ищец в настоящото производство, и единствен е бил близо до нея след смъртта на съпруга ѝ през 2007 г. и предвид факта, че дъщеря ѝ се преместила да живее в София. Касае се за изключително тежък противоправен резултат, който, при установените между сина и майката лични отношения, без съмнение е предизвикал твърдяните в исковата молба голяма душевна болка, продължителни мъка и страдание, характерни за загубата на син или дъщеря. Съдът отчита и обстоятелството, че ищцата и сина ѝ не са живеели в едно домакинство, а той не е бил семеен и не е имал деца, които допълнително да ги сближават. Установените факти по делото за личността на починалия и на ищцата, за отношенията на взаимна помощ и подкрепа между майка и син, мотивира съда да определи обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 140 000 лева.

За да достигне до този извод относно размера на обезщетението, съдът съобразява конкретните икономически условия и съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент – октомври 2015 г., както и разпоредбата на § 27, ал. 2 от ПЗР на КЗ, според която след 01.01.2010 г. и към датата на увреждането по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите минималните застрахователни суми за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт за всяко събитие при едно пострадало лице са до размер на един милион лева.

По отношение на ищцата К.Х. съдът съобрази следното:

Съгласно изрично посоченото в мотивите на тълкувателно решение № 1/2016г. от 21.06.2018г. на ОСНГТК на ВКС, възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в посочените две постановления на ВС следва да се допусне като изключение – само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди, наред с най-близките или вместо тях. Изложено е в решението, че в традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите/дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг и връзките по между им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Касационната инстанция сочи че право на обезщетение за неимуществени вреди на преживелия родственик е справедливо да се признае, когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка.

С оглед на така изложеното, съдът намира, че в тежест на ищцата, при условията на главно и пълно доказване, съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест в гражданския процес, е да установи съществуването на изключителност в близостта между брат и сестра, надхвърляща нормално присъщата за тази родствена връзка.

Най-напред следва да се отбележи, че в исковата молба и в допълнителната искова молба не са изложени твърдения за конкретни житейски обстоятелства и ситуации, които да са станали причина между починалия и ищцата К.Х. – негова сестра, да се породи изключителна близост.

От събраните гласни доказателства – показанията на свидетелите К. П. П. и Х. М. М., съдът приема за установено, че между брат и сестра е съществувала емоционална връзка, отраснали са като деца заедно, били са близки, в добри отношения, помагали са си. Тази близост се запазила и в зряла възраст. Болестта на М. Х. не е повлияла негативно на връзката им. Според свидетеля П. М. и сестра му К. са се виждали често. Прекарвали времето си приятно заедно и се търсели един друг, за да си споделят. Това продължило и след преместването на ищцата К.Х. в София. Когато идвала във Варна винаги се виждала с брат си. Свидетелите сочат че след катастрофата К.Х. е била съсипана от смъртта на брат си за доста дълъг период от време, приела го много тежко, била е много нещастна. Свидетелят П. използва по-силни изразни средства от свидетеля М., за да опише отношенията между братата и сестрата и претърпените от последната болки и страдания. И двамата свидетели, обаче, не излагат конкретни житейски факти и ситуации станали причина между починалия и сестра му да се породи

особена близост, надхвърляща традиционните за българското общество семейни отношения.

Въз основа на така очертаната от свидетелите връзка съдът намира че същата съответства изцяло на характерната и типична за нашето общество връзка между брат и сестра – близост, обич, взаимност, разбирателство, помощ, доверие, уважение. Само те обаче не могат да обосноват справедливо увеличаване на предвидимия от застрахователя обем на отговорност. За да е оправдано изключението, е необходимо да съществуват особени и конкретно установени житейски обстоятелства, породили необичайно силна привързаност, която съответно да може обективно да причини морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка. Такива конкретни житейски обстоятелства по делото не се твърдят от ищцата К.Х. и не са установени. Не се установяват и морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, породени от внезапната загуба на близък член на семейството.

По тези съображения съдът намира че в настоящия случай няма основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61г. и № 5/69г. на Пленума на ВС и претенцията на ищцата К.Х. следва да се отхвърли.

По възражението на ответника и третото лице помагач за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия.

Възражението намира правното си основание в разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД. Същото е своевременно релевирано – с отговора на исковата молба, и е процесуално допустимо.

Разгледано по същество възражението е **основателно**.

Съгласно практиката на ВКС на РБ, обективизирана в постановените по реда на чл. 290 от ГПК решения № 159 от 24.11.2010 г. по т.д. № 1117/2009 г. на II т.о. и № 98 от 08.07.2010 г. по т.д. № 942/2009 г. на II т.о., принос за настъпване на увреждането е налице, когато пострадалото лице със своето поведение е създавало предпоставки за настъпването на вредите или е допринесло за механизма на увреждането, като тежестта за установяване на тези обстоятелства е върху страната, която твърди, че е налице съпричиняване. Приносът на увреждания – обективен елемент от съпричиняването, може да се изрази в действие или бездействие, но всякога това му поведение трябва да води до настъпване, или да улеснява настъпването на вредоносния резултат, т.е. в някаква степен да го обуславя.

Пострадалият е нарушил правилата за движението на пешеходци и в частност забраната на чл. 113, ал. 1 и 2 от ЗДвП за пресичане на пътното платно извън обозначените за целта места. Съгласно посочените разпоредби, при пресичане на платното за движение пешеходците са длъжни да преминават по пешеходните пътеки като нямат право да пресичат платното за движение извън определените за това места, освен извън населените места и

по двулентовите двупосочни пътища в населените места. В случая пострадалият е предприел пресичане на трилентово еднопосочно платно за движение в града.

Видно от установените със заключението на вещото лице скорости на движение на автомобила и пешеходеца, в момента на предприемане на пресичането на платното от страна на пострадалия процесният автомобил се е намирал на около 70-100 м. от мястото на произшествието в зависимост от скоростта на движение на пешеходеца. Кръстовището с ул. „Струга“, където има пешеходна пътека и светофарна уредба, е на около 35 м. от мястото на ПТП. В случай, че беше предприел пресичането на булеварда на пешеходната пътека, пострадалият би действал правомерно и значително би намалил риска да не бъде забелязан от водача на лекия автомобил. Поведението на М. Х. е в пряка и непосредствена причинна връзка с вредоносния резултат, тъй като при конкретните пътни условия на намалена видимост през тъмната част на денонощието, неправилното пресичане обективно е допринесло за настъпване на произшествието.

Съдът следва да съобрази степента на приноса за настъпването на вредите. Това предполага съпоставяне на поведението на увредения с това на делинквента и отчитане тежестта на допуснатите от всеки нарушения, довели до настъпване на вредоносния резултат (Решение № 117 от 8.07.2014 г. на ВКС по т. д. № 3540/2013 г., I т. о., ТК).

Видно от експертизата, ако автомобилът не се беше движил с превишена скорост, т.е. със скорост над 50 км/ч, пешеходецът при всички варианти на пресичане – със спокоен, бърз ход или дори бягайки – не би попаднал в опасната зона за спиране на процесното МПС и във всички тези случаи произшествието е било предотвратимо. Ето защо, съдът намира, че приносът на водача за настъпване на процесното ПТП е значително по-голям от приноса на пострадалия пешеходец, поради което определя съпричиняване в размер на 10 %.

Възражението на третото лице помагач С.Д. за съпричиняване от страна на ищцата А.Х., изразяващо се в това, че последната не е осъществявала контрол върху лечението на починалия предвид психичното му заболяване и е допуснала той да не получава лекарства, е неоснователно.

Случаите, в които трето лице носи отговорност за действия на недееспособно лице са регламентирани в чл. 47, ал. 2 от ЗЗД, съгласно която за вредите, причинени от неспособен, отговаря лицето, което е задължено да упражнява надзор над него, освен ако то не е било в състояние да предотврати настъпването им. Пострадалият и ищцата са живеели отделно. Пострадалият е бил пълнолетен, не е бил поставен под пълно или ограничено запрещение, респ. ищцата не е била негов настойник или попечител. Няма данни пострадалият да е бил неспособен да разбира или да ръководи постъпките си. Няма данни да са били налице предпоставките по чл. 146, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за здравето пострадалият да е подлежал на

задължително настаняване и лечение. Ищцата не попада в кръга на лицата по чл. 157 от ЗЗ, легитимирани да искат задължително настаняване и лечение. Не са налице данни здравословното състояние на пострадалия да е повлияло на поведението му като пешеходец при настъпване на произшествието. Предвид изложеното не е налице принос на ищцата А.Х. за настъпване на вредоносния резултат.

При така приетия процент на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия искът за главница на А.Х. при определеното от съда обезщетение по справедливост в размер на 140 000 лева е основателен до размер на 126 000,00 лева.

Изчислена посредством лихвен калкулатор „Апис – Финанси“ дължимата от 08.10.2017 г. до 07.10.2020 г. законна лихва за забава върху сумата от 126 000 лева е в размер на 38 360,00 лева до която сума искът на А.Х. ще бъде уважен, а за разликата до 45 708,33 лева – отхвърлен. В полза на ищцата ще се присъди и законната лихва за забава от датата на предявяване на иска – 08.10.2020 г., до окончателното изплащане на задълженията.

Отговорност за разноски.

Ищците не са представили списък с разноски и не претендират такива.

Ответникът претендира съдебно-деловодни разноски и е представил списъци с разноските по всеки иск. Ищците са направили възражение за прекомерност на претендираните адвокатски хонорари.

По иска за главница на ищцата А.Х. претенцията на ответника е за 5 520 лева адв. хонорар с ДДС. Минималният размер на адвокатския хонорар съгласно Наредба № 1/2004 г. е 4530,00 лева или 5436,00 лева с ДДС, поради което възражението за прекомерност е неоснователно. Съразмерно на отхвърлената част от иска в полза на ответника ще се присъди сумата от 883,20 лева.

По иска за мораторна лихва на ищцата А.Х. претенцията на ответника е за 2 400,00 лева адв. хонорар с ДДС. Минималният размер на адвокатския хонорар съгласно Наредба № 1/2004 г. е 1 901,25 лева или 2 281,50 лева с ДДС, поради което възражението за прекомерност е неоснователно. Съразмерно на отхвърлената част от иска на ответника ще се присъди сумата от 385,84 лева.

По иска за главница на ищцата К.Х. претенцията на ответника е за 1 440,00 лева адв. хонорар с ДДС. Минималният размер на адвокатския хонорар съгласно Наредба № 1/2004 г. е 1130,00 лева или 1356,00 лева с ДДС, поради което възражението за прекомерност е неоснователно.

По иска за мораторна лихва на ищцата К.Х. претенцията на ответника е за 840,00 лева адв. хонорар с ДДС. Минималният размер на адвокатския хонорар съгласно Наредба № 1/2004 г. е 634,72 лева или 761,66 лева с ДДС, поради което възражението за прекомерност е неоснователно.

По делото са приети и доказателства за направени от ответника

разноски за заплащане на депозит за вещо лице в размер на 300 лева. От тази сума на всяка от ишците се припадат по 150,00 лева, от които на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, ишците следва да заплатят на ответното дружество съразмерно на отхвърлената част от исковете съдебно-деловодни разноски в размери съответно 24,03 лева от А.Х. и 150,00 лева от К.Х..

Или, ишцата А.Х. следва да бъде осъдена да заплати на ответника общо сумата 1269,04 лева, а ишцата К.Х. – сумата 2430,00 лева.

На третото лице помагач СТ. Д. Д. не се дължат разноски съгласно разпоредбата на чл. 78, ал. 10 от ГПК.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „ЗД „Бул Инс““ АД, ЕИК 831830482, гр. София 1407, бул. „Джеймс Баучер“ № 87, **да заплати** на АН. Д. Х., ЕГН *****, адрес: гр. Варна, ул. „***“ 10, ет.3, ап.7, **сумата 126 000 (сто и двадесет и шест хиляди) лева**, представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди – болки и страдания, вследствие смъртта на сина й М. М. Х., настъпила при ПТП от 18.10.2015 година, виновно причинено от водача на лек автомобил „Ауди А3“ с рег. № * **** ** СТ. Д. Д., ведно със законната лихва от датата на исквата молба – 08.10.2020 г. до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от **38 360,00 лева**, представляваща законната лихва върху присъдената главница за периода от 08.10.2017 година до 07.10.2020 г., на основание чл. 226, ал. 1 от КЗ /отм./ във вр. чл. 267 от КЗ /отм./, чл. 223, ал. 2 от КЗ /отм./, чл. 45 и чл. 52 от ЗЗД; чл. 86 от ЗЗД, като **отхвърля** иска за главница за разликата до претендирания размер от 150 000 лева и иска за законна лихва за забава за разликата до претендирания размер от 45 708,33 лева, като неоснователни.

ОТХВЪРЛЯ исковете на КР. М. Х., ЕГН *****, от гр. София, ул. „***“ № 49, ет.4, ат.2, срещу „ЗД „Бул Инс““ АД, ЕИК 831830482, гр. София 1407, бул. „Джеймс Баучер“ № 87, за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата 20 000,00 (двадесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди – болки и страдания, вследствие смъртта на брат й М. М. Х., настъпила при описаното по-горе ПТП от 18.10.2015 г., ведно със законната лихва от датата на исквата молба – 08.10.2020 г. до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от 6 094,44 лева, представляваща законната лихва за забава върху присъдената главница за периода от 08.10.2017 година до 07.10.2020 г., като неоснователни.

ОСЪЖДА АН. Д. Х., ЕГН *****, адрес: гр. Варна, ул. „***“ 10, ет.3, ап.7, **да заплати** на „ЗД „Бул Инс““, ЕИК 831830482, **сумата от 1269,04 лева**, представляваща сторени по делото съдебно-деловодни разноски на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА КР. М. Х., ЕГН *****, от гр. София, ул. "****" № 49, ет.4, ат.2, **да заплати** на „ЗД „Бул Инс““, ЕИК 831830482, сумата от **2430,00 лева**, представляваща сторени по делото съдебно-деловодни разноси, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА „ЗД „Бул Инс““ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София 1407, бул. „Джеймс Баучер“ № 87, **да заплати** по сметка на Варненски окръжен съд **в полза на бюджета на съдебната власт** сумата от **6 574,40 лева**, представляваща дължима по делото държавна такса, съразмерно на уважената част от исковете, на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО е постановено при участието на СТ. Д. Д., ЕГН *****, в качеството му на трето лице помагач на страната на ответника.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Варненски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____